

Hrvati in vsled tega začenjajo njihovi tlačitelji Italijani izseljevati se, 8 rodbin je samo iz Spljeta potegnilo v Italijo. Z Bogom. — V Trst došle so sedaj tiste velike ladije oklopnice, ki so lani mesto Aleksandrijo v Egiptu bombardirale. Ljudje se kar čudijo tem železnim velikanom na morji. — Magjari in Hrvati se zastran Reke niso pogodili. Hrvati so rekli, da Reke ob morji Jadranskem ne morejo pustiti Magjarom, stanujočim na pustah ob Tisi. —

Vnanje države. Turki bi morali kos Albanije vsled zadnje vojske pustiti Črnogorcem, pa Albauci niso hoteli. Turški bataljoni izšedši iz Skadara bili so od Albancev napadeni. Palo jih je mnogo in še več je ranjenih. — Ruski car in carica vrnola sta se od kronanja domov v Petrograd. — V nemškem državnem zboru je vendar enkrat Bismark predložil črtež postave, ki daje preganjanim katoličanom malo odduška, mešniki bodo smeli brez posebnega dovoljenja pruskih policajev sv. mešo brati in zakramente deliti, kar je sedaj prepovedano. Pa je uže res grdo, kako nemški lutroveci nemške katoličane zaradi sv. vere nadlegujejo celih 10 let. Skoro vse škofo in veliko mešnikov je pregnanih ali zaprtih. — Na Italijanskem imajo sedaj volitve v mestne odbore, katerih se tudi verni katoličani udeležujejo, ki so do sedaj to opuščali. No, in čudno, ravno v Rimskem mestu so katoličani več svojih spravili v odbor — Francozi poslali so v Tonking 12000 mož in veliko brodovja, tudi velike ladije oklopnice, da zabranijo Kitajcem podpirati Tonkinčane. Tem hočejo Francozi deželo vzeti. — Krivi prerok Mahdi v Abisiniiji bil je od egiptovske vojske hudo tepen, njegovo konjeništvu je skoraj vse uničeno.

Za poduk in kratek čas.

Kuga na slovenskem Štajerskem.

(Spisal M. Štečovec.)

(Dalje.)

V. L. 1624 se je prikazala zopet v celjski okolici. Da bi se od ondot ne zatepla še tudi na Kranjsko, poslal je deželni namestnik kranjski, baron Bernardin Barbo, nekega Horacija Carminelli iz Ljubljane na štajersko mejo, da ondi vse ceste in pota zastraži. Še tudi l. 1625 morali so v Savinjski dolini imeti kugo, kajti dne 31. julija istega leta poroča vranski vikar Andrej Fellmann, škofu Tomažu, da je vsled lakomnosti in nemarnosti cerkvnika pri sv. Radegundi v Kapli prišla kuga v njegovo hišo in da je ondi umrlo uže četvero oseb. Mrliču mu je prepovedal pokopati na pokopališči pri sv. Jurji, kjer še kuge nimajo, ker imajo v Kapli lastno pokopališče.*)

*) J. Orožen, „Das Dekanat Frasslan 77.“

Mnogo, prav žalostnih poročil imamo iz let 1644—1648. Ta doba je bila za Celje in okolico najstrašnejša, kajti kuga je podavila v teh letih ondi najmanj 10.000 oseb.

Kakor drugokrat so imeli tudi zdaj kugo najpred v Celji. Ko je l. 1644 začela pobirati ondi svoje žrtve, polastil se je meščanov nepopisljiv strah. Nekteri so odbežali v Savinjsko dolino ter zavlekli kugo še tudi tje; drugi so pa ostali doma in iskali pomoči pri Bogu. V imenu vseh meščanov obljubil je župnik Gregor Šolej pred izpostavljenim presv. rešnjim Telesom, da bo s farani šel v procesiji k slavni romarski cerkvi Materē božje na gornjem Štirkem, — v Marija Celje, če kuga preneha. To je menda tudi storil, ker je kuga l. 1645 za nekaj časa prenehala. V tem letu je dobila farna cerkev sv. Daniela tudi lepo srebrno monštranco v dar — brez dvoma vsled kake obljube.**)

Kakor po hudem požaru iskra pod ogleanjem in pepelom tli in če ljudje na njo skrbno ne pazijo čez kratek čas zopet vsplamti, enako je bilo tudi s kugo. Ugasnila je sicer, pa le, da bi se uže v prihodnjem letu zopet prikazala in hujše morila, kakor kedaj poprej. Kakor razvidimo iz nekega pisma na solnograškega nadškofa Otona Friderika, davila je kuga v Celji, Žavei in na Vranskem še meseca decembra l. 1647. Mrtvaška knjiga celjske župnije omenja, da je l. 1647 v mestu kuga davila dvakrat in da je umrlo za njo 400 ljudi.

Nič manj hudo godilo se je v teh letih tudi po drugih krajih celjskega okrožja, kar razvidimo iz raznih poročil.

Filip Trpin, braslovški župnik in kužni komisar za ondotne kraje, poroča dne 27. maja l. 1646 svojemu škofu, da v župniji sv. Andreja nad Polzelo ima nek Senčnik, tam najbogatejši kmet, kugo in da so uže tudi nekatere sosednje hiše okužene; tako vsaj mu je bil povedal ondotni vikar Primož.

Tudi v Griže bi jo bili skoraj dobili. Neka žena je namreč prinesla iz žavske fare prek Savinje oblačila svoje za kugo umrle hčerke, kar je pa vikar Schauss še o pravem času zvedel. Takoj je naročil, da so ovo-hišo zaprli in razširjenje kuge srečno zabranili.

V žavski fari umirali so ljudje najbolj v Levcu in Drešinji vesi. Den za dnevom pošiljali so od ondot mrliče na žavsko pokopališče; da bi pa ljudi v bližini strah preveč ne prevzel, niso pustili v Žavcu mrličem zvoniti.

Žavski trg je bil celo leto s stražo obdan in nihče ni smel ne ven, ne noter; zato so morali še meseca novembra l. 1646 dvojce otrok krstiti pri Petrovškem križi pod milim nebom, ki sta oba kmalu umrla.**)

*) Ta je bila l. 1872 iz tabernakeljna božjeropno ukradena.

***) J. Orožen, „Das Bisthum und die Diözese Lavant III. 352.“

Ravno tisti Filip Trpin vé tudi povedati, da je Fandova rodbina, ki se je bila iz spodnje Savinjske doline preselila v Trnjavo, — ves v fari sv. Štefana v Gomilskem, prinesla kugo seboj in da so meseca julija in avgusta v oni hiši vsi umrli, le ena oseba je živa ostala.

Dne 9. avgusta umrla je za kugo tudi v sosednji hiši neka 3letna deklica. Ker ostrška gosposka ni dovolila, da bi mrlíce pokapali na navadnem pokopališču pri sv. Štefanu, zaukazal je Trpin, skopati za nje posebno jamo. Toda vkljub prepovedi prinesli so deklico v Gomilsko in so jo ondi pokopali. Ker so zaradi tega Gomilsko s stražo obdali, prosil je Trpin škofa, da bi smel pri sv. Roprtu pod milim nebom ali vsaj pred cerkvo božjo službo opravljati.

Za kugo je umrl tudi nek Jernej Šlander in vsled tega je bilo dne 19. julija več oseb v sosednji hiši okuženih.*)

Farni cerkvi v Braslovčah so vsled obljube prizidali l. 1646 kapelo sv. Roka, v katero so v poznejih letih postavili še altar v čast sv. Jožefu.

V Ojsterški vesi, v župniji sv. Jurija pod Tabrom umrlo je za kugo samo 7 oseb; toliko več jih je podavila kuga pa na posestvih neke Anastazije Vogl v „Lorfl“, kateri je pobrala 241 podložnih. (Dalje prih.)

Smešnica 24. Jurij: zakaj si prišel v Šoštanj k nemškemu šulvereinu, ko nemški ne znaš? Jaka: hotel sem zvedeti, kakšen razloček je med našim krajem in Šoštanjem. Jurij: kakšen? Jaka: pri nas so bika na turen vlekli, da bi travo pojedel, v Šoštanji pa so ga zvalili, da bi kmete pobodel. Jurij: tri sto medvedov, vzamem sekiro in mu noge pobijem. Jaka: ne tako, rajši mu ne polagaj več krme, potlej bo pa uže z bokanjem te klical, da mu prineseš krme pa mu nje ne položi, dokler ni ves krotek.

Razne stvari.

(Svitli cesar) peljajo se dne 11. julija od Slatine na Podplat, v Šmarije, sv. Vid in sv. Jurij in potem na železnici dalje.

(Sv. Iljčani) v Slov. goricah nastavijo se z duhovstvom učitelji, župani, šolarji in farni ob železnici, da pozdravijo cesarja. Dobro bi bilo, da bi vse fare ob železnici z bližnjimi vred tako storile in s tisočeri živijo-klici vladarja pozdravljale.

(Nadvojvoda Albreht) je se vozil od Celja po Savinjskej dolini in kraje ogledoval do Kamnika in Bleda. Pravijo, da velja to novej železnici.

(Mahrenberški okrajni odbor) se je drznil 20 fl. iz okrajne blagajnice prusačke-

mu šulvereinu obesiti, domači berači pa skoraj nagi hodijo s šolarji vred.

(Prusački šulverein) imajo sedaj v Šmariji pa tudi v Šoštanji. Tukaj je nek Poglayen, fužinar Mislinjski svoje roge pokazal in Slovence imenoval zamorce. Mora uže pravi nemškutarski „of“ biti, da se je k zamorcem priselil. —

(Železnico) od Spielfelda v Radgono zopet merijo.

(Nemčur obsojen). Ptujski trgovec Kašper je obdolžil blagega g. Rajšpa, načelnika okrajnemu zastopu, da je oklice s sten po ulicah trgaj. Kašper in Pisk nista mogla tega dokazati, Kašper mora plačati 25 fl. ali iti 5 dnij kaše in ričeta jest.

(Celjski Rakuš) je hodil v Maribor dijakov za ptujске demonstracije lovit. Nekaj jih je nalovil. Zapeljani so v Ptuj grdo razsajali in kričali „pereat Slovincem“, t. j. proč s Slovenci ali „poginejo naj Slovenci“. Nekateri dijaki so bili 3 dni pijani, z nekim profesorjem vred so jih lasi boleli pol tedna! To je tedaj razupita „nemška kultura“?

(Dr. Tomschegg) bil bi rad načelnik krajnemu šolskemu svetu v Slov. Gradci pa so ga Slovenci zvrgli. Izvoljen je g. Barle, ravnatelj.

(Pri sv. Barbari pri Warmbergu) snidejo se v nedeljo 17. junija t. l. Slovenci ptujski in mariborski, se vé, če bode lepo vreme.

(V Globokem) blizu Brežic so po hudej borbi zmagali narodnjaki pri volitvi v občinski odbor.

(Umrta) v Hošnicah pri Slov. Bistrici je vrla Marija Mlakarjeva, mnogim zaradi izredne gostoljubnosti znana. Naj počiva v miru.

(Rožek) na Koroskem s 3 cerkvami je pogorel

(Umrli) je Ladislav Possek pri Ločah. (Savinjski sokol) je napravil sijajen izlet v Brašlovce 10. jun.

(Toče) je 11. jun. škropilo po Savinjskej dolini pa ni škodila.

Listič uredništva: Dopisi iz Šmarije o „Wouku“, s Tolstega vrha, sv. Jakoba v Slov. goricah, z Gomilskega prihodajič.

Loterijne številke:

V Trstu 9. junija 1883: 33, 37, 25, 26, 76.
V Linci " " 26, 90, 49, 66, 32.
Budapešt " " 6, 71, 72, 89, 26.

Prihoduje srečkanje: 23. junija 1883.

Kmetijsko posestvo in mlin

z enim tečajem, njiv in travnikov 7 oralov, v občini Spodnja Korena, s proste roke prodaj.

Več se izvé pri Filomeni Fluher v Velki Zimici, pošta Št. Lenart v Slov. gor.

* J. Orožen, Das Dekanat Frasslau 23.